

კარმინ მიხელსი
Carmien Michels

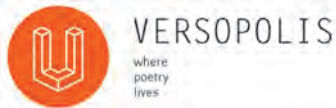
“
სხვა რა არის დავინყება, თუ არა მხოლოდ განწმენდის ვნება.
მე არ გიცნობ, შენი ტუჩებით გაეღვებას წამისა ვკოცნი.
და თუ ასეა, დავახიოთ დღევანდელობას ზოლები, იქნებ
რამენაირად ავცდეთ ერთმანეთს ამ ჩვენს ზებრა გადასასვლელზე.
”

ლექსები
gedichten
poems

Published in frames of the 8th Tbilisi International Festival of Literature,
with the support of Versopolis.

დაიბეჭდა თბილისის მე-8 საერთაშორისო ლიტერატურული ფესტივალის ფარგლებში,
„ვერსოპოლისის“ მხარდაჭერით.

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

კარმინ მიხელსი
Carmien Michels

ლექსები
gedichten
poems

ნიდერლანდურიდან თარგმნეს დავით ღოლიჯაშვილმა და შოთა იათაშვილმა

Translated from Dutch to Georgian

by David Gholijashvili and Shota Iatashvili

ნიდერლანდურიდან ინგლისურად თარგმნა მიშელ ჰაჩისონმა

Translated from Dutch to English by Michele Hutchison

© Carmien Michels
© David Gholijashvili, Shota Iatashvili
© Michele Hutchison

პოეტი და პერფორმერი კარმინ მიხელსი დაიბადა 1990 წელს, აქვს ბაკალავრის ხარისხი დრამაში (მედია, წერა და პერფორმანსის ხელოვნება) და სამაგისტრო ხარისხი დრამის სწავლებასა და მულტილინგუალიზმში ანტვერპენის სამეფო კონსერვატორიისგან, სადაც ამჟამად თვითონაც ასწავლის. 2017-2019 წლებში კარმინ მიხელსი იყო ევროპული პროგრამის - CELA-ს (ამომავალი ლიტერატურული არტისტების გაერთიანება) წევრი, ხოლო 2019 წელს შეუერთდა ევროპული პოეზიის პლატფორმას - ვერსოპოლისს. პოეტური კრებულების გარდა კარმინ მიხელსმა გამოსცა ორი რომანი და მოთხრობების კრებული „მამები, რომლებიც გლოვობენ“, რომელიც მოხვდა ხუთი ლიტერატურული კონკურსის მოკლე სიაში და მიიღო 2022 წლის BNG Bank-ის და Inktaap-ის ლიტერატურული პრიზები. ნაწყვეტები ავტორის რომანიდან, მისი მოკლე მოთხრობები და ლექსები გამოქვეყნებულია რვა ენაზე.

*ქართულად თარგმნეს
დავით ლოლიჯაშვილმა და შოთა იათაშვილმა*

პრაქტიკა

ძალიან დიდხანს ისე ვიქცეოდი მეგობრებთან და საყვარლებთან,
პრაქტიკას გავდიოდი თითქოს.
რეალური ცხოვრების პრაქტიკას: ნამდვილი სიყვარულით,
ნაღდი მეგობრებით და საკუთარი თავის ნამდვილი ვერსიით.
და როცა მეგონა რომ ნამდვილ სიყვარულს ვენიე, პრაქტიკას
მაინც ვერ შეველიე.
უკვე ისე ვიყავი ამ პრაქტიკას მიჩვეული, რომ აღარც კი მახსოვდა,
როგორია სინამდვილე.
ნამდვილი სიყვარული არ გამოდგა ნამდვილი, საკუთარი თავის
ნამდვილი ვერსიიდან კი მხოლოდ და მხოლოდ ვერსია შემჩნა.
მერე ავად გავხდი. ვახველე და ვაღებინე. ეს უკვე რეალური იყო.
ჩემს თავს ვუთხარი: ამიერიდან ყველაფერი რეალური!
ყველაფერს ძალიან სათუთად, ძალიან პირადულად და
ძალიან ინტიმურად ვგრძნობდი.
ღიახ. ვუთხარი ჩემს თავს. აი, ცხოვრება.

პირველი კაცი, ვისთანაც მერე ნამდვილად ვინექი,
განა პრაქტიკისთვის, არამედ ნამდვილად,
დააფრთხო ამ სინამდვილემ.
მისთვის ეს ჯერ კიდევ პრაქტიკა იყო.
ლანგე-ლეიმსტრატზე, მარკეტში, სადაც
მუდამ უმსგავსი მუსიკა აქვთ ჩართული,
ისე ავქვითინდი სალაროსთან, როცა პროდუქტებს ვალაგებდი,
რომ ვიღაც დედაბერმა კალათი გამომართვა.
ცხვირსახოცები, კატის რძე, ჩიფსები, შოკოლადი, შავი რომი,
ამარეტო, შნაპსი -
სიფრიფანა თითებით ამოაწყო კალათიდან კონვეიერზე.
სიცილი ამიტყდა გულამოსკვნილს.
აი, რეალობა, გავიფიქრე.

მერე მოვიდა ბამთარი, როცა იღუშება ყველაფერი და
ხალხი ერთმანეთს ეტმასნება
და მეც ვეღარ გავქაჩე სინამდვილე.

დავუბრუნდი პრაქტიკას.
პრაქტიკაში ვცადე ვყოფილიყავი თავდაჯერებული.
პრაქტიკაში ვცადე ვყოფილიყავი გონიერი.
პრაქტიკაში ვცადე ვყოფილიყავი ლამაზი.
პრაქტიკაში ვცადე ვყოფილიყავი ღონიერი.
პრაქტიკაში ვცადე ვყოფილიყავი უმწეო.
პრაქტიკაში ვცადე მომენტის დაჭერა.
პრაქტიკაში ვცადე საკუთარი ცხოვრების დაბალანსება.
პრაქტიკაში ვცადე ყოველ საღამოს ძაფით მენმინდა კბილები.
პრაქტიკაში ვცადე მევარებოდა ადამიანები.
პრაქტიკაში ვცადე მესუნთქა.
პრაქტიკაში ვცადე აუმი.

პრაქტიკაში ვცადე არ მქონოდა შიში,
რომელიც მუდამ თან მდევდა.

პრაქტიკაში ვცადე ვყოფილიყავი ნამდვილი.
როდის მოელება ბოლო ამ პრაქტიკას? პრაქტიკაშივე
შევლალადებდი ღმერთს, რომელიც ან იყო და ან არა.

მაგრამ პრაქტიკის დასრულებას ჯერ ბევრი აკლდა.
პრაქტიკაში ვცადე ვყოფილიყავი ჰეტერო.
პრაქტიკაში ვცადე ვყოფილიყავი ლესბი.
პრაქტიკაში ვცადე ვყოფილიყავი მიმწოდებელიც, შუამავალიც და
მიმღებიც.

პრაქტიკაში ვცადე ვყოფილიყავი ვინმე.
პრაქტიკაში ვცადე ვყოფილიყავი არავინ.
პრაქტიკაში ვცადე სოლო, დუეტი, ტრიო, კვარტეტი თუ ანსამბლი.
პრაქტიკაში ვცადე ყველაფერი, რასაც კი არ კრძალავდა ყველაზე
ლიბერალური ქვეყნის კანონი.

პრაქტიკაში ვცადე ყველა ზომის და ფერის ადამიანი,
მაგრამ ამდენ ფეხებსა და ხელებს შორის,
ვერ ვიპოვე ვერაფერი ნამდვილი.
ვერ ვიპოვე ვერც იოგაში, ვერც ტანტრაში,
ვერც აუზში, ვერც კინოში,
ვერც ნიგნებში, ვერც მუსიკაში და ვერც თვით რუმის პოეზიაში.

ჰოდა ვინეჩი ღამღამობით თვალდაჭყეტილი და ვიცდიდი.
ვიცდიდი, იქნებ შემეყვარებოდა ვინმე.
ვიცდიდი, იქნებ შემეყვარებოდა ჩემი თავი.
ვიცდიდი, იქნებ გავმხდარიყავი ისევ ავად.
ბლომად საფალარათო აბებიც კი ვყლაპე შნაპსთან ერთად.
ვიცდიდი, იქნებ მომკვდარიყო ვინმე.
ვიცდიდი, იქნებ მომხდარიყო რამე ისეთი, რაც აზრზე მომიყვანდა.

მაგრამ არაფერიც არ ხდებოდა.
მოვიდა გაზაფხული, მერე ზაფხულიც და შემოდგომაც.
მართლა ხომ არ უნდა მოვკვდე, რომ რამე მოხდეს -
გავიფიქრე და სიკვდილზე ფიქრმა,
აი იმაზე, პრაქტიკას რომ არ ექვემდებარება, მანუგეშა.
უსბად დამავინყდა, რომ რაღაცას ველოდი.
უსბად დამავინყდა, რომ პრაქტიკას გავდიოდი.
გავიხედე ფანჯრიდან, გარეთ არ ხდებოდა ისეთი არაფერი,
მაგრამ უეცრად ყველაფერი დამიბრუნდა.

აი, ასე.
თითქოს თავში ჩამცხეს და
თვალი ამიხილესო,
ნათლად დავინახე ყველაფერი.
უფრო გარკვევითაც. უფრო მკაფიოდაც. უფრო მეტი სიყვარულითაც.
დავინახე დეტალურად. მშვენიერიცა და უშნოც. რეალურად.
ან ჩოველ ამოსუნთქვას თან გავაყოლებ ყველაფერს,
შეკავებას ხომ აზრი არა აქვს,
გინდა სიყვარულში, გინდა ცხოვრებაში, გინდა სინამდვილეში.

მზად ვარ დავკარგო დასაკარგავი -
მაინც ყოველთვის ვიპოვი მას მოფარფატე პეპელასავით.
კიდევ გავფრინდები, კიდევ მოვფრინდები, აღმაც და დაღმაც,
ყოფნაშიც და არყოფნაშიც, ნაღდადაც და ყალბადაც.
ამიერიდან თვალეებში ჩავხედავ ყველას, ვინც გადამეყრება
და აღარ მექნება იმის ეჭვი, ნაღდია თუ არა ის, ნაღდი ვარ თუ არა მე.

მე ამას ვიგრძნობ.
ნაღდად. ნაღდად. ნაღდად.

წლების წინ იყო ეს ყველაფერი

ერთი ნიჟარაც კი ვერ ვიპოვე ისეთი რომ კვლავ გამაგონოს
ის ყველაფერი ჩემი მორცხვობის ყურპანტურა წლებს
რომ მივაბარე

ზოგჯერაა რომ ბებიაჩემის ანდაბებს ვუსმენ
ვლისმეილში სავსე რომაა
ქვიშის შრიალით

და შემძლია გავიხსენო თითქოს კიდევაც მაგრამ ისევ
იმაღ რომ ვიქცე ბავშვობაში ვინც ვიყავი -
ამბავია დაკარგული ოკეანეში

LXXVIII

შენ დღევანდელი დღით ხარ, მე კი მარადისობით. ამ ქალაქში ქვაფენილზე მიჭყლეტილა ღირსება და თანაც მოხლესავით. მე ის ქალი ვარ, ვინც სულ კვებავს თავისიანებს. შენ არ მიცნობ. იცი მართო ჩემი სხეული. მე არც ვითხოვ და არც არავისგან ვიპარავ სიტყვებს.

მოვა დრო და ჩემზე იტყვიან, დახუჭულ ყურებს ასალებდაო, კალათებში აწყობდა და კანალიზაციის მილებით ზეით-ქვეით ატარებდაო. დახოცილი ჩიტებივით თავის კოჭებზე ისხამდა და მერე მასე დადიოდაო. ცრუპენტელების ქარავანს ჩემთან ჯერჯერობით არ ჩამოუვლია.

მარადისობას თან დავატარებ, იმიტომ, რომ სალ კლდეზე ვცხოვრობ, განზე ვდგავარ და ასე უნდა ვიდგე კიდევაც. სიყვარულმა საკუთარი ნამტვრევები ჩემს სახელში ჩამალა, ხოლო მე ისინი მოგაკერე ყველასაგან უჩუმრად კანზე.

სხვა რა არის დავინყება, თუ არა მხოლოდ განწმენდის ვნება. მე არ გიცნობ, შენი ტუჩებით გაელვებას წამისა ვკოცნი. და თუ ასეა, დავახიოთ დღევანდელობას ბოლები, იქნებ რამენაირად ავცდეთ ერთმანეთს ამ ჩვენს ზებრა გადასასვლელზე.

მეგობარი მიმონერით

რკინიგზის სადგურის ლიფტის ბინადარს სალამი!
თავის დღეში ხმა არ გამიცია შენთვის
რადგან მეშინია შენი ფიქრების იმ მომენტში ფულს როცა გაძღვევ
იცი შენ ჰგავხარ ჩემს მეგობარს მიმონერით რომელსაც
მე თოთხმეტი წლისამ

გავუგზავნე ძუძუსთავის ფოტო რადგანაც
კიბლინგის მაიმუნს და ერთ შეკვრა ჩიფსებს დამპირდა
და არცერთი მე თვალითაც კი არ მინახავს
ძუძუსთავს კი აბა ვინღა დამიბრუნებდა
ამიტომ შენ მუდამ იქნები ჩემი მდუმარე მეგობარი
რათა გწერო წერილები
პეიზაჟებიდან რომელთა შორის ვმოძრაობ ხოლმე

იმ ლოთებმა ლუდის ქილები რომ გამოცალეს
და „წყნარ“ ვაგონში გინება ატეხეს ასე რატომ ვაგვიანებთო
ჩემზე უფრო უკეთ იციან
რა ინატრონ
თუკი ღრუბლებში უეცრად ლამპარს დაინახავენ:
ლუდი იყოს გამოუღვევლად!

ცენზურა

და მაინც ვერ ვბედავ წერას იმაზე
თუ როგორ ვაფურთხებ სისხლს იმ წვნიანში
რომელიც ჩემს ძვირფას დაქალს უნდა მივართვა
მიკრობების რომ ეშინია

(ასეთ რამეს რა მაქნევინებს)
(მე დიდ პატივს ვცემ მას სახელით არ მოვიხსენიებ)
(ხვალ სავახშმოდ ხომ გამოივლი)
(გთხოვ გეხვეწები)
(ვეგეტარიანულ პრასის წვნიანს მოვამზადებ ხელთათმანებით)
(და თმის ბადეთი)

ყველაფერი დაიწყო

ყველაფერი დაიწყო 2012-ში როცა სირიელმა ბიჭუნამ ისე მოაწყო ძველი ავტომობილი რომ სავარძლის ქვეშ დამალულიყო გაჩერებისნიშნის ბარიერები მესაზღვრეები ძაღლები სისხლის ჩქაფუნსაც რომ გრძნობენ სავარძლის ქვეშ მძღოლს ყვირილი რომ არ დაეწყო ხომ დაგლეჯდნენ კბილებით იმ სავარძლებს და იმ მძღოლსაც ხომ ზედ მიაყოლებდნენ

ყველაფერი დაიწყო 1994-ში როცა რუანდეელმა ქალმა ნავში ჩამალა თავისი შვილები ვარსკვლავიანი ზეცის იმედად სისხლის ჩქაფუნი ტალღის ტლაშუნი სატვირთო მანქანა ავტობანის გრიალი დაბლა ბურგზე რკინები უხეში ხელები თავშესაფრის ძიება და ორიოდ დოკუმენტი რომ გახდა ასეთი ფასდაუდებელი ხელმიუწვდომელი ძნელადმოსაპოვებელი

ყველაფერი დაიწყო 1883-ში როცა პოლონელების ოჯახი „რედ სტარ ლაინით“ აპირებდა კანადაში წასვლას მაგრამ ბილეთები გაუყალბეს და ჩარჩნენ ამსტერდამში გახვეულები ძონძებში წყალში გადაყრილი ფულით არც ნავთის ლამფა არც რაიმე პერსპექტივა სამომავლოდ მერე უეცრად დახმარების ხელი სულზე მიუსწრეს და მისცეს თავშესაფარი

ყველაფერი დაიწყო გაცილებით ადრე როცა ჩემმა ესპანელმა ბებუის ბებუის ბებუის ბებუამ დანა ჩასცა თავის გამბახებლებს უყურებდა როგორ მოჩქეფდა ძარღვებიდან სისხლი მერე ააცალა ქისები და გაიქცა ქალაქიდან

თუმცა ყველაფერი კიდევ უფრო ადრე დაიწყო
როცა შენმა ეგვიპტელმა წინაპარმა თავი დააღწია მონობას
გადაიდო ფარაონის ულელი მეთევზის ნავში
ვარსკვლავიანი ზეცის იმედად
სისხლის ჩქაფუნი ტალღის ტლაშუნი

და ეს არ სრულდება ევროპით
რომელმაც წითელდროშიან ხარს მიყიდა თავისი საზღვრები
არ სრულდება სამაშველო მისიებით ტრეფიკინგად რომ საღდება
არ სრულდება სიძულვილის ღრიალით მომდევნო ტერაქტს რომ
ელოდება
აღარ სრულდება საძმო სასაფლაოდ ქცეული ეს ხმელთაშუა ზღვა

ყველაფერი დაიწყო სირიელი ბიჭუნათი
დღეს რომ სიცოცხლეს ესალმება
ღვთისგან დავინყებულ სამშობლოში
და ბოლოჯერღა რომ მოჩქაფუნებს მისი ძარღვებიდან სისხლი
და თითქოს რაღაცას გვიყვება უხსოვარი დროის მოგზაურობაზე
რომელშიაც შეკავშირდნენ
ჩვენი ძარღვები და წინაპრები

გამრავლების ქალაქი

მოედანზე ლამპიონთან ტუმბა მიუდგამთ
გვერდზე მატრასი სველი ლაქით
აჩრდილი ბავშვის
ვინც მიატოვა ეს ოთახი-საძინებელი
თავის სველ სიზმრებს აშრობს დღის შუქზე

აივანზე ვილაც ქალი ნემსინვერებს რწყავს
საპნიანი გლახაკი დგას წვეთების ქვეშ და წყნარად ღიღინებს
მისგან მომავალ ცხოვრებაში ედიტ პიაფი დაიბადება

ქვის ძეგლებს ისე ესალმება მოხუცთა ჯგუფი გეგონება ცოცხლები
იყვნენ

ერთი ქუჩის მუსიკოსი შადრევანთან კვიის უსირცხვოდ:
ჩემს ცოლს მაგონებს მე ეს ქვები
ორმოცდაათი წლის წინანდელს
მაშინ როცა ბაყვები
ჯერაც უპრიალებდა

გლახაკი კი უდრტვინველად აგრძელებს ღიღინს
მოხუცები სიმღერიდან გაუჩინარდნენ
ნემსინვერების ქალი თითს ღრმად არჭობს მიწაში
მოსარწყავი ორადორი ქოთან დარჩა

დედა ჩემი ხალიშვილი

აი ის სიზმარი ვითომ ორსულად რომ ვიყავი
დედაჩემზე
და რომ ვერ ვბედავდი დარეკვას და მოყოლას

ისიც ვითომ რომ თქვა მამაჩემმა
გოგო მინდა ვიყო

ბოლოს და ბოლოს მაინც მოვყევი და
მუცელზე გადავისვი ხელი
შევამოწმე
აბა გაიგონა თუ არა-მეთქი დედამ

მან კი საშინელი წიხლისკვრა ატეხა
და არ გაჩერდა არაფრით
სანამ არ მოიკრუნჩხა მამაჩემი და
არ დაეღმანჭა ღიმილით სახე

Carmien Michels (1990) is a poet, author and performer. She holds a Master's degree in Drama (Media, Writing and Performance Art) and a Postgraduate qualification in Drama Teaching and Multilingualism from the Royal Conservatory of Antwerp, where she now teaches herself. She explores verbal and nonverbal language in all its forms, in her educational and artistic practices and in her research. Dancing between the urban and the classic, her passion for rhythm and poetry reached boiling point on the spoken word scene.

In 2016 she won both the Dutch and the European Poetry Slam Championships, and came in third at the World Cup in Paris. Collaborating with various artists, she has been touring ever since. In 2017-2019, she was part of the European programme CELA (Connecting Emerging Literary Artists), in 2019 she joined the European poetry platform Versopolis. Alongside poetry, she has published two novels as well as the story collection *Fathers Who Mourn*, which was shortlisted for 5 literary prizes and awarded with the BNG Bank Literary Prize 2022 and the Inktaap. Fragments of her novels, short stories and poems have been published in eight languages. Michels has a preference for characters who do not entirely belong and are searching for connection, for meaning, and for a place of their own.

Translated from Dutch by Michele Hutchison

PRACTISING

For a long time I've behaved with friends and boyfriends as though
I was practising.
Practising for real life with The One and real friends and the true
version of myself.
When the time came that I thought I'd found The One, I couldn't
stop practising.
I was so used to practising I forgot how real was supposed to go.
The One wasn't The One and the true version of myself was
just a version, it turned out.
Then I got sick. I coughed and vomited. That was real.
I said: stick to the real from now on.
Everything felt so sensitive and so personal and so intimate.
Yes. I said. This. This is life.

The first man I really went to bed with,
not to practise but for real,
was afraid of all this realness.
He was still practising himself.
In the supermarket in the Lange Leemstraat
where they always play that cheesy music
I cried so hard as I was putting my stuff onto the conveyor
that an old lady took over my basket.
Tissues, cat milk, crisps, chocolate, black rum, amaretto, schnapps,
her fragile fingers loaded it all from my basket onto the belt.
I couldn't help laughing through my heartbreak.
This is real, I felt.

Then winter came and everything became dull and people
huddled together
and for a while I was unable to be real anymore.
So I started practising again.
I practised being confident.
I practised being aware.
I practised being pretty.

I practised being powerful.
I practised being vulnerable.
I practised being in the moment.
I practised finding my balance in life.
I practised flossing my teeth every night.
I practised loving people.
I practised breathing.
I practised Ohmmmm.

I practised not being terrified
because I'd been that for so long.

I practised being real.
When will this practising end? I practised praying to the heavens that
may or may not have been there.

But I wasn't done with practising yet.
I practised being straight.
I practised being gay.
I practised being provider, intermediary and recipient.
I practised being somebody.
I practised being nobody.
I practised solo duo triplet quartet and orchestra.
I practised everything that wasn't against the law in the most liberal
country.

I practised people of all skin tones and sizes
but nowhere among all those arms and legs
did I find the real again.
Not in the yoga not in the tantra
Not in the pool nor at the cinema
Not in books nor in music and not even in Rumi's poems.

And so I lay awake for nights on end waiting.
I waited for someone to fall in love with.
I waited to fall in love with myself.
I waited until I got sick again.

I tried a ton of laxatives with schnapps.
I waited until someone died.
I waited for something that would wake me up again.

It failed to arrive.
Spring came and summer and autumn.
It won't come until I actually die, I thought
and the thought of not being able to practise death was consoling.
I forgot to wait for a minute.
I forgot that I was only practising.
I looked out of my window and nothing remarkable happened
but suddenly it was back.

Just like that.
Like a smack in the face
my eyes had corrected themselves
and everything was clear again.
Sharper. More colourful. More loving. Detailed. Beautiful and ugly. Real.
I let it go with every breath because holding onto something never
leads anywhere
not in love not in life and not in being real.

Now I'm prepared to put it on the line
to let it be found again and again like a frantic butterfly.
Flapping and fluttering, on and off, being and appearing, real and unreal.
Now I look each person I meet in the eye every day
and I no longer ask myself whether they're real or whether I am.

I simply feel it.
Real. Real. Real.

EVERYTHING WAS YEARS AGO

No shell can help me hear
what I forgot in the sticking out ears
of my shy years

time after time I can bring back
my grandmother's notes
fuzzy voicemails full of sand

I can replay them in my mind but recalling
what I was like as a child
is a faded sea

LXXVIII

You're holding the moment and me eternity. In the city
pride sticks to the pavement with unexpected softness.
I'm a woman who feeds her fellow human beings.
You don't know me. You know my body. I don't ask or steal any words.

Afterwards someone will claim that I traded in
sleeping ears, that I smuggled them through the sewers in baskets
and wore them around my ankles like shot birds.
I never met the caravan of lies.

I wear eternity because I live on the rocks
take leave, must take it. Love hides her shards
in my name that I silently stitched to your skin.

Forgetting is just a hunkering after purity.
I don't know you, I kiss the moment from your lips.
Let's carve stripes from the present,
lose each other on a zebra crossing.

PEN PAL (ENG)

Hello lift-dweller in the station
whom I never speak to because I'm afraid
of what you think when I give you money
you look like my pen pal from when I was fourteen
who I sent a picture of my nipple in exchange
for a Kipling monkey and a packet of crinkle cut crisps I never got
I couldn't take my nipple back
and so you remain a silent friend
I write letters to
in the landscapes I travel through

The beer drinkers with empty cans in the quiet carriage cursing at delays
know better than I do
what they wish for
when they see an oil-lamp in the clouds
a sip of beer within hand's reach

CENSORED

And yet I don't dare to write
about spitting blood into the soup
before serving it to my best friend
who has a phobia of germs

(I'd never do that)

(I have too much respect for she who will remain anonymous)

(do you fancy coming to dinner tomorrow)

(please I'm begging you)

(vegetarian leek soup prepared wearing gloves)

(and a hairnet)

IT BEGAN

It began in 2012 with the Syrian boy
who rebuilt an old car
so that he could hide in the passenger seat
the stop signs at the barrier the border control the dogs
that can smell pulsating blood even in the seats
that would have sunk their teeth
into the leather of the chair and his skin
if the driver hadn't yelled

It began in 1994 with the Rwandan woman
who pushed her children into a boat
the stars in the sky to sail by
the pulsating blood the splashing water
the trucks the motorways thundering beneath them
the bars in their backs the rough hands
the quest for asylum a few sheets of paper
that turned out to be unaffordable unavailable unattainable

It began in 1883 with the Polish family
that wanted to sail to Canada on the Red Star Line
but the tickets were forged
they got stuck in Amsterdam
clothed in rags their money wasted
no oil lamp no future
and then suddenly a helping hand
that lifted them up and gave them shelter

It began much earlier
when my Spanish great-great-great-great-grandmother
stabbed her attackers
saw the blood pulsing from their veins
stole their purse and left the city

It actually began even earlier

when your Egyptian ancestor broke through his shackles
shook off the pharaoh's yoke in a fishing boat
the stars in the sky to sail by
the pulsating blood the splashing water

It doesn't stop with Europe
that sold its borders to a bull with a red flag
It doesn't stop with rescue missions human trafficking averted by dogs
It doesn't stop with the cry of hatred that waits for the next attack

The Mediterranean as a mass grave that isn't right

It began with a Syrian boy
who leaves life behind today in his godforsaken country
the blood flowing from his veins pumps faster one last time
wanting to share something about a journey long ago
that conjoined
our veins our ancestors

CITY OF MULTIPLICATION

There's a bedside table beside the lamppost on the square
next to it a mattress with a damp patch
the imprint of a child
daylight dries the wet dreams of
whoever left their bedroom here

A woman waters her geraniums on a balcony
a tramp with a bar of soap hums beneath the drops
in a future life he's Piaf

A group of old people wave at statues as though they're alive
the busker at the fountain blares out:
in every stone I see my wife
fifty years ago when her legs were still
smooth and lithe

The tramp hums on undisturbed
the elderly have disappeared from the song
the geranium lady pokes a finger into the soil
still two pots to go

MY MOTHER MY DAUGHTER

That dream in which I was pregnant
with my own mum
didn't dare call her about it

Or when my dad said
I want to be a girl

Finally I said
rubbing my belly
to check
whether my mum had heard

She kicked harder than ever
until my dad
crimped and his smile
cramped

Carmien Michels (België, 1990) is een dichter, schrijver en performer. Ze behaalde een Master Woordkunst en voerde onderzoek naar Storytelling en Meertaligheid aan het Koninklijk Conservatorium Drama, waar ze momenteel zelf doceert. Ze exploreert verbale en non-verbale taaluitingen in vele hoedanigheden, zowel in haar educatieve als artistieke praktijk. Dansend tussen urban en klassiek, kwam haar passie voor ritme en poëzie samen in de spoken word scene. In 2016 werd ze Nederlands en Europees Kampioen Poetry Slam en behaalde ze brons op het Wereldkampioenschap in Parijs. Sindsdien toert ze de wereld rond en werkt ze samen met artiesten van alle slag. Van 2017 tot 2019 maakte ze deel uit van het Europese talentontwikkelingsprogramma CELA (Connecting Emerging Literary Artists), in 2019 voegde ze zich bij de Europese dichterspoule Versopolis. Naast een poëziebundel publiceerde ze twee romans en meest recent de verhalenbundel Vaders die rouwen, die de shortlist van 5 literaire prijzen haalde en werd bekroond met de BNG Bank Literatuurprijs 2022 en de Inktaap. Fragmenten uit haar romans, verhalen en gedichten zijn gepubliceerd in acht talen. Michels heeft een voorkeur voor personages die er niet helemaal bij horen en die zoeken naar verbinding, naar betekenis, en een plek voor zichzelf.

OEFENEN

Ik ben lang met vrienden en vriendjes omgegaan alsof het om
te oefenen was.
Het oefenen voor het echte leven met de ware en echte vrienden en
de ware versie van mezelf.
Toen het zover was dat ik dacht dat ik bij de ware was, kon ik niet
stoppen met oefenen.
Ik was zo gewend te oefenen dat ik vergeten was hoe echt dan ging.
De ware bleek niet de ware en de ware versie van mezelf bleek ook
maar een versie.
Toen werd ik ziek. Ik kuchte en kotste. Dat was echt.
Ik zei: vanaf nu alles echt.
Alles voelde zo gevoelig en zo persoonlijk en zo intiem.
Ja. Zei ik. Dit. Dit is het leven.

De eerste man met wie ik dan echt naar bed ging,
niet om te oefenen, maar echt,
was bang van al die echtheid.
Die was nog zelf aan het oefenen.
In de supermarkt in de Lange Leemstraat
waar ze altijd van die melige muziek draaien
hulde ik zo hard terwijl ik mijn spullen op de kassaband laadde,
dat een oud vrouwtje mijn boodschappenmand overnam.
Zakdoeken, kattenmelk, chips, chocolade, zwarte rum, amaretto, schnaps,
ze laadde het allemaal met haar frêle vingers uit mijn mandje op de band.
Ik moest lachen door mijn hartenkwellling heen.
Dit is echt, voelde ik.

Toen werd het winter en werd alles duf en kroop iedereen bijeen
en lukte het me even niet meer echt te zijn.

Dus ging ik weer oefenen.
Ik oefende zelfzeker te zijn.
Ik oefende bewust te zijn.
Ik oefende mooi te zijn.

Ik oefende krachtig te zijn.
Ik oefende kwetsbaar te zijn.
Ik oefende in het moment te zijn.
Ik oefende evenwichtig in het leven te staan.
Ik oefende elke avond mijn tanden te flossen.
Ik oefende van mensen te houden.
Ik oefende te ademen.
Ik oefende Ooohm.

Ik oefende niet om doodsbang te zijn
want dat was ik al zo lang geweest.

Ik oefende echt te zijn.
Wanneer komt er een eind aan al dit oefenen? Bad ik al oefenend tot
de hemel die er wel of niet was.

Maar ik was nog niet klaar met oefenen.
Ik oefende hetero te zijn.
Ik oefende lesbo te zijn.
Ik oefende aanbieder, tussenpersoon en ontvanger te zijn.
Ik oefende iemand te zijn.
Ik oefende niemand te zijn.
Ik oefende solo duo trio quatro en orkest.
Ik oefende alles wat niet verboden was bij de wet van het meest
liberale land.

Ik oefende mensen van alle kleuren en maten
maar nergens tussen al die armen en benen
vond ik het echt zijn terug.
Niet in de yoga niet in de tantra
niet in het zwembad niet in de cinema
niet in de boeken niet in de muziek en zelfs niet in de poëzie van Rumi.

En zo lag ik nachten aan een stuk wakker te wachten.
Ik wachtte op iemand om verliefd op te worden.
Ik wachtte op mezelf om verliefd op te worden.
Ik wachtte tot ik weer ziek werd.

Ik probeerde een massa stoelgangpilletjes met schnaps uit.
Ik wachtte tot iemand stierf.
Ik wachtte op iets dat me opnieuw wakker zou schudden.

Dat kwam maar niet.
Het werd lente en zomer en herfst.
Het komt pas als ik dadelijk sterf, dacht ik,
en de gedachte aan de dood die niet te oefenen valt gaf me troost.
Zo vergat ik even te wachten.
Zo vergat ik even dat ik maar aan het oefenen was.
Ik keek uit mijn raam en er gebeurde niets noemenswaardigs
maar opeens was het er weer.

Zo.
Alsof een klap op mijn kop
mijn ogen had versteld
zag ik alles weer helder.
Scherper. Kleurrijker. Liefdevoller. In detail. Schoon en lelijk. Echt.
Ik laat het bij elke ademteug weer los want vastgrijpen leidt nooit tot iets
niet in de liefde niet in het leven niet in het echt zijn.

Nu ik bereid ben het kwijt te spelen
laat het zich steeds weer vinden als een manische vlinder.
Fladder en flap-flap, op en af, zijn en schijn, echt en onecht.
Ik kijk voortaan iedere dag in de ogen van alle mensen die ik kruis
en ik vraag me niet langer af of ze echt zijn, of ik echt ben.

Ik voel het gewoon.
Echt. Echt. Echt.

ALLES IS JAREN GELEDEN

Geen schelp helpt me te horen
wat ik in flaporen van verlegen jaren
vergat

keer op keer beluister ik
de kattedelletjes van oma
voicemail vol zand en ruis

ik kan ze wel verzinnen maar terugwinnen
hoe ik was als kind
is verloren zee

LXXVIII

Jij houdt het nu vast en ik het altijd. In de stad
kleeft de trots in onverwachte zachtheid op de stoep.
Ik ben een vrouw die haar medemensen voedt.
Je kent me niet. Je kent mijn lichaam. Ik vraag of steel geen woorden.

Achteraf zal iemand beweren dat ik slapende oren
heb verhandeld, dat ik ze in manden door de riolen voer
en als geschoten vogels rond mijn enkels droeg.
Ik heb de karavaan met leugens nooit ontmoet.

Ik draag het altijd omdat ik op klippen leef,
afstand neem, moet nemen. In mijn naam verschuilt
de liefde haar flarden die ik geruisloos stikte op je huid.

Vergeten is enkel honger naar zuiverheid.
Ik ken je niet, ik kus het moment uit je lippen.
Laten we strepen uit het heden breken,
elkaar zoekraken op een zebrapad.

PENNENVRIEND

Dag liftkooibewoner in het station
die ik nooit aanspreek omdat ik bang ben
voor je gedachten als ik je geld geef
je lijkt op mijn pennenvriend van toen ik veertien was
die ik een foto van mijn tepel stuurde in ruil
voor een Kiplingaapje en een zak ribbelchips die ik niet kreeg
mijn tepel kon ik niet terugnemen
en zo blijf je een stille vriend
aan wie ik brieven schrijf
in de landschappen die ik voorbijrijd

De bierdrinkers met lege blikjes
in de stiltecoupé vloekend op vertraging
weten beter dan ik
wat ze wensen
als ze in de wolken een olielamp zien
een slok bier binnen handbereik

CENSUUR

En toch durf ik niet te schrijven
over bloed spugen in de soep
voor ik ze aan mijn beste vriendin
met smetvrees serveer

(ik zou dat nooit doen)

(ik heb te veel respect voor haar die ik niet bij naam noem)

(kom je morgen bij me eten)

(alsjeblieft ik smeeek je)

(vegetarische preisoep met handschoenen bereid)

(en een haarnetje)

HET BEGON

Het begon in 2012 bij de Syrische jongen
die een oude auto ombouwde
zodat hij zich in de passagiersstoel kon verbergen
de stopborden bij de bareel de grensmensen de honden
die zelfs het kloppend bloed in zetels ruiken
die als de chauffeur niet had geschreeuwd
met hun tanden zowel het leer van de zetel
als zijn huid hadden opengereten

Het begon in 1994 bij de Rwandese vrouw
die haar kinderen de boot in duwde
de sterrenhemel als houvast
het kloppend bloed het klotsend water
de vrachtwagen de snelwegen die onder hen door donderden
de stangen in hun rug de ruwe handen
de zoektocht naar asiel een paar papieren
die onbetaalbaar onbeschikbaar onbereikbaar bleken

Het begon in 1883 bij het Poolse gezin
dat met de Red Star Line naar Canada zou varen
maar de tickets waren vervalst
ze zaten vast in Amsterdam
in lompen gehuld hun geld vergooid
geen petroleumlamp geen toekomstplan
en dan opeens een helpende hand
die hen optrok en onderdak bood

Het begon veel vroeger
toen mijn Spaanse bet-bet-bet-betovergrootmoeder
haar belagers neerstak
het kloppend bloed uit hun aders zag stromen
ze van hun beurs beroofde en de stad uit trok

Het begon eigenlijk al veel vroeger

toen uw Egyptische voorvader de rol van de slaaf doorbrak
in een vissersbootje het juk van de farao afschudde
de sterrenhemel als houvast
het kloppend bloed het klotsend water

Het stopt niet met Europa
die haar grenzen aan een stier met rode vlag verkocht
Het stopt niet met reddingsmissies als mensensmokkel afgeblaft
Het stopt niet met de haatkreet die op de volgende aanslag wacht
Het klopt niet de Middellandse Zee als massagraf

Het begon bij een Syrische jongen
die vandaag in zijn godvergeten land het leven laat
het bloed dat uit zijn aders vloeit klopt een laatste maal sneller
wil iets vertellen over een reis die lang geleden
onze aders onze voorvaders
met elkaar verbond

STAD VAN VERMENIGVULDIGING

Op het plein bij de lantaarnpaal staat een nachtkast
daarnaast een matras met een vochtplek
de schaduw van een kind
wie zijn slaapkamer hier achterliet
droogt zijn natte dromen met daglicht

Op een balkon begiet een vrouw haar geraniums
een schooier met zeep neuriet onder de druppels
in een volgend leven is hij Piaf

Een groep oudjes wuift naar stenen standbeelden alsof ze levend zijn
de straatmuzikant bij de fontein schalt zonder gêne:
in iedere steen herken ik mijn vrouw
vijftig jaar geleden toen ze nog glad was
aan haar benen

De schooier neuriet onverstoord
de senioren zijn uit het lied verdwenen
de geraniumvrouw prikt een vinger in de aarde
nog twee bakken te gaan

MIJN MOEDER MIJN DOCHTER

Die droom waarin ik zwanger was
van mijn moeder
haar er niet over durfde te bellen

Of toen mijn vader zei
ik wil een meisje zijn

Eindelijk zei ik en
wreef over mijn buik
om te verifiëren
of mijn moeder het had gehoord

Ze schopte heviger dan ooit
net zolang tot mijn vader
kromp en kramp
in zijn glimlach kreeg

სარჩევი

პრაქტიკა.....	5
წლების წინ იყო ეს ყველაფერი.....	8
LXXVIII	9
მეგობარი მიმოწერით	10
ცენზურა	11
ყველაფერი დაიწყო	12
გამრავლების ქალაქი.....	14
დედა ჩემი ქალიშვილი.....	15

CONTENTS

PRACTISING	19
EVERYTHING WAS YEARS AGO.....	22
LXXVIII	23
PEN PAL (ENG)	24
CENSORED	25
IT BEGAN	26
CITY OF MULTIPLICATION.....	28
MY MOTHER MY DAUGHTER	29

INHOUD

OEFENEN	33
ALLES IS JAREN GELEDEN.....	36
LXXVIII	37
PENNENVRIEND	38
CENSUUR.....	39
HET BEGON	40
STAD VAN VERMENIGVULDIGING	42
MIJN MOEDER MIJN DOCHTER	43